

2017-12-28

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2018/19

Utbildningsnämnden

Personal och barn i förskolan oktober 2017

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp de förskole enheter som har under 20 procent förskollärare under hösten 2018.
2. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp de anordnare som har en hög andel personal utan utbildning för arbete med barn.
3. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsenheten konstaterar att andelen förskollärare i Nackas förskolor är fortsatt låg men ändå i paritet med resten av länet. Av pedagogerna är det 32 procent som har förskolläraryt utbildning. Förskolorna vidtar åtgärder för att öka andelen personal med förskolläraryt utbildning. Trots det märks ännu ingen förbättring. Det finns dock flera enheter där barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare. Detta borde ge resultat inom några år.

Antal barn per årsarbetare är ganska konstant över åren med 5,3 barn per årsarbetare.

Ärendet

I ärendet redovisas statistik om personaltäthet och utbildningsnivå på förskolorna i Nacka och i Nacka totalt. Uppgifterna avser den 15 oktober 2017 och baseras på de uppgifter som förskolorna redovisat till utbildningsenheten.

Barn och personal i Nackas förskolor

Nedan lämnas en redovisning av antalet barn, förskolor och personalens utbildningsnivå i förskolan per den 15 oktober 2017.

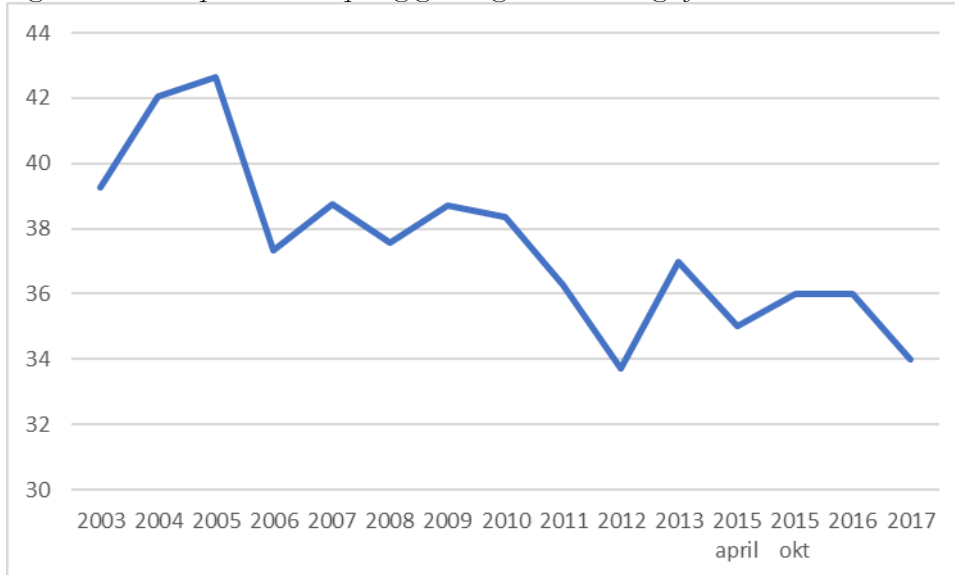
En av utbildningsnämndens resultatindikatorer är att andelen förskolor med minst 20 procent förskollärare ska vara 90 procent. Resultatet för 2017 är 84 procent vilket i absoluta tal innebär att 86 av 102 förskolor har minst 20 procent förskollärare och därmed har 16 förskolor under 20 procent förskollärare. Jämfört med 2016 har antalet enheter som har under 20 procent ökat med fyra stycken. Föregående år hade 88 procent av enheterna minst 20 procent förskollärare. Av de tolv enheter som 2016 inte nådde målet ligger fortfarande sju stycken under målnivån.

		År	Antal förskolor	Antal barn i förskola	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Antal barn per årsarbetare	Andel (%) personal (årsarbetare)	
							med pedagogisk högskoleutbildning	med förskolläraryt utbildning
Nacka	totalt	2011	107	5 858	1 140	5,1	36	29
Nacka	totalt	2012	108	5 955	1 126	5,3	34	33
Nacka	totalt	2013	106	5 895	1 194	5,2	37	33
Nacka	totalt	april 2015*	106	6 150	1 160	5,3	35	32
Nacka	totalt	okt 2015	105	6 013	1 126	5,3	36	33
Nacka	totalt	okt 2016	102	5 930	1 115	5,3	36	33
Nacka	totalt	okt 2017	102	5 960	1 123	5,3	34	32
	kommunala			2 842	533	5,3	35	32
	fristående			3 118	590	5,3	34	32
* svar om barn och personal saknas från två förskolor								

Tabellen ovan visar en samlad bild över barn och personal i Nackas förskolor sedan år 2011 och fram till den senaste mätningen i oktober 2017. Antalet förskolor är lika många som föregående år. Antalet barn är något fler jämfört med 2016.

Antalet barn per årsarbetare i barngrupp var vid senaste mätningen 5,3 och har så varit fyra av de sex år som redovisas. Personaltätheten har varierat mellan 5,1 - 5,3 under åren 2011–2017. Genomsnittet för riket 2016 var 5,1 och i den grupp av jämförbara kommuner där Nacka ingår var antalet barn per årsarbetare 5,3.

Figur 1 Andel % personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan i Nacka

Andelen personal med förskollärarytutbildning i Nackas förskolor var 32 procent vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med föregående år. Andelen förskollärare skiljer sig inte mellan kommunala enheter och fristående enheter 2017. Det innebär att andelen förskollärare är 32 procent i genomsnitt oavsett huvudman. Jämfört med 2016 då de kommunala enheterna i genomsnitt hade 33 procent förskollärare och de fristående enheterna hade 32 procent. Under de senaste sex åren har förskolärartätheten varierat mellan 32–33 procent.

Förskolorna har även uppgivit hur många anställda som inte har någon utbildning för arbete med barn. I genomsnitt var det 14 procent av årsarbetarna som inte hade någon utbildning för arbete med barn. Det är en ökning med en procentenhet jämfört med 2016. I de kommunala förskolorna var andelen 10 procent och i de fristående var andelen 17 procent. Andelen som inte har någon utbildning för barn har sjunkit med en procentenhet i de kommunala förskolorna.

Spridningen mellan förskolorna

Andelen förskollärarytutbildad personal varierar stort mellan enheterna, från 0 till 100 procent. Den enhet som inte hade någon förskollärare vid mät-tillfället har anställt en förskollärare från januari 2017. Det innebär att det i dagsläget inte finns någon enhet som är auktoriserad att bedriva förskola som saknar förskollärarkompetens. Merparten av

enheterna har en förskollärartäthet mellan 30–44 procent. Knappt var femte förskola har 45 procent förskollärare eller mer.

Tabell 2 Antal förskolor fördelade utifrån andel förskollärare

Andel förskollärare	Antal förskolor					
	2012	2013	2015 (april)	2015 (okt)	2016	2017
0%	7	3	0	1	0	1
1-19%	25	10	15	14	12	15
20-29%	22	28	36	27	31	24
30-44%	31	41	31	42	37	45
≥ 45%	23	24	22	21	22	17

Stor spridning på andel personal utan utbildning för barn

Spridningen när det gäller andelen personal som inte har någon utbildning för arbete med barn är stor. Cirka en tredjedel av enheter har ingen personal som saknar utbildning för arbete med barn. På fem enheter är andelen personal som inte har utbildning för arbete med barn 41 procent eller mer. På fyra av dessa enheter är dessutom andelen förskollärare under 20 procent.

Förskolornas åtgärder för att höja andelen förskollärare

Vid inlämnandet av uppgifterna kring barn och personal i förskolan fick förskolorna möjlighet att berätta vad de gör för att höja andelen förskollärare. De 16 förskolor som hade mindre än 20 procent förskollärare vidtar främst följande åtgärder för att höja andelen förskollärare.

- Vidareutbildning till förskollärare av befintlig personal.
- Vid rekrytering söks förskollärare.

Vid några av förskolorna finns personal som har annan pedagogisk utbildning till exempel Montessorilärover utbildning, lärare för grundskola och Waldorflärover utbildning.

Utbildningsenheten kommer att begära in en handlingsplan från de förskolor som har under 20 procent förskollärare. Där ska det framgå vilka åtgärder som förskolan planerar att vidta för att öka förskollärartätheten på förskolan.

Utbildningsenhetens kommentarer

Målet för 2017 är att andelen förskolor med minst 20 procent förskollärare ska vara 90 procent. Resultatet för 2017 är 84 procent vilket innebär i absoluta tal att 86 av 102 förskolor har minst 20 procent förskollärare. Den åtgärd som förskolorna redovisar mest frekvent för att höja förskollärartätheten är att vidareutbilda personal till förskollärare. Det kommer med stor sannolikhet ge effekt på några års sikt eftersom förskollärarytbildningen spänner över flera år. Några enheter har förskollärare som är föräldralediga och dessa har ersatts med personal utan förskollärarkompetens. Utbildningsenheten konstaterar dock att 58 procent av de som 2016 inte nådde målet inte heller gör det 2017. Med de åtgärder som förskolorna redovisar för att höja förskollärartätheten bör det finnas möjligheter att nå målet inom några år. Det är då framför allt vidareutbildningen av barnskötare till förskollärare som ger effekt. Utbildningsenheten kommer att begära in en handlingsplan från de förskolor som har under 20 procent förskollärare. Där ska det framgå vilka åtgärder som förskolan planerar att vidta för att öka förskollärartätheten. Vidare kommer utbildningsenheten att följa upp de förskolor som har en stor andel personal som inte har utbildning för arbete med barn.

Under hösten har samtal genomförts med samtliga huvudmän som en del av kvalitetsuppföljningen för 2017. Vid dessa samtal var bland annat förskollärartätheten en av de frågor som togs upp. Det framkom att majoriteten av huvudmännen arbetar för att förskollärartätheten ska öka men den stora svårigheten är bristen på förskollärare.

Utbildningsnämnden gav utbildningsdirektören i februari 2017 i uppdrag att utreda vad som är en önskvärd andel förskollärare på förskolorna i Nacka. Frågan har beretts på utbildningsenheten och enheten har kommit fram till att det inte är möjligt att fastslå en andel förskollärare som är lämpligt. Det finns fler orsaker till detta. Hur en förskola väljer att organisera sig när det gäller fördelningen mellan olika personalkategorier varierar stort mellan enheterna. Många av dessa enheter har en god kvalitet och att då säga att personalfördelningen ska vara på ett visst sätt är inte möjligt så länge skollagen följs. Enligt skollagen är det förskolläraren som ansvarar för undervisningen på förskolan. Är skollagens krav uppfyllt gällande kompetenskravet är det inte möjligt att ge sanktioner. I skollagen eller i de allmänna råden för förskolan framgår inte hur stor andel förskollärare som ska finnas på en förskola. Under 2018 kommer också en ny revidering av förskolans läroplan att tas fram. I den kommer undervisnings begreppet att förtydligas. Därför anser utbildningsenheten att utbildningsnämndens indikator om att förskolan ska ha minst 20 procent förskollärare i nuläget rimligt. Utbildningsenheten ser också att Nacka inte avviker från pedagogtätheten i länet

Konsekvenser för barn

Att personalen på förskolorna i Nacka har en hög kompetens gynnar barnens utveckling. Därför är det viktigt att följa denna fråga kontinuerligt.

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

Susanne Arvidsson Stridsman
Förskoleexpert
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Expert dimensionering och utveckling
Utbildningsenheten

Bilaga

Statistik per förskola från oktober 2017.

Statistik per förskola oktober 2017						
	Regi	Antal barn	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)		
				med förskolläraryt utbildning	med pedagogisk högskoleutbildning	som saknar utbildning för barn
Akademiska skolans förskola	fristående	60	5,5	27	27	0
Amadeus förskola	fristående	64	4,5	27	40	0
Bagarsjöns förskola	kommunal	50	5,9	42	42	0
Barkbåtens förskola	fristående	33	5,7	69	69	0
Bergatrollets föräldrakooperativ	fristående	33	4,4	40	40	0
Björknäs förskola	kommunal	71	4,3	33	33	0
Blåbärets förskola	fristående	14	5,1	64	64	0
Castello Järta sjö förskola	fristående	32	3,4	10	10	0
Chrysolitens förskola	kommunal	85	5,4	24	30	0
Da Vinciskolan Pärlan	fristående	33	5,6	17	17	0
Eklunda förskola	kommunal	77	5,4	38	45	0
Igelboda förskola	kommunal	54	4,9	36	36	0
Jarlabergs förskola	kommunal	67	4,8	43	50	0
Krabbans förskola	kommunal	49	5,5	22	22	0
Kubens föräldrakooperativ	fristående	32	4,0	25	38	0
Leklabets förskola	fristående	21	4,2	60	60	0
Lupus förskola	fristående	31	4,4	29	29	0
Neglinge gårds förskola	fristående	39	6,5	33	33	0
Nicke Nyfiken allmän förskola	fristående	13	17,3	100	100	0
Nyckelpigans förskola	fristående	72	5,6	26	26	0
Ormingesnokens förskola	fristående	14	4,7	33	33	0
Pyramidens montessorifsk f-koop	fristående	24	3,7	15	15	0
Saltisbarnens Montessoriförskola	fristående	20	5,0	50	50	0
Saltsjö-Duvnäs montessorifsk f-ko	fristående	25	7,1	29	57	0
Skogsstigens förskola	kommunal	69	4,7	33	33	0
Skuru förskola	kommunal	55	6,5	59	59	0
Solstrålen förskola	fristående	19	5,1	20	20	0
Spiggens förskola	fristående	25	3,6	29	29	0
Svanens Montessoriförskola	fristående	37	4,9	51	51	0
Utskogens förskola	kommunal	136	6,0	30	34	0
Vikdalens barns föräldrakoopera	fristående	23	5,8	50	50	0
Vårgårdets förskola	kommunal	40	4,4	22	22	0
Älta Gårds förskola	kommunal	48	5,5	46	46	0
Kolarängens förskola	kommunal	53	5,9	31	31	3
Boo Gårds förskola	kommunal	116	5,0	35	43	4
Gläntans förskola	kommunal	80	5,1	13	13	6
Växthusets förskola	kommunal	91	5,7	20	39	6
Bågens förskola	fristående	88	6,1	47	47	7
Hedvigslunds förskola	fristående	80	5,8	30	30	7
Humlans förskola	fristående	21	5,9	47	47	7
Östbacka förskola	kommunal	74	4,9	33	33	7
Fisksätraskolans förskola	kommunal	54	4,5	33	33	8
Korallens förskola	kommunal	71	5,0	28	28	8
Lusthusets förskola	fristående	70	5,5	38	38	8

Förskola	Regi	Antal barn	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)		
				med förskolläro- utbildning	med pedagogisk högskole- utbildning	som saknar utbildning för barn
Gröna Huset	fristående	69	6,1	42	42	9
Kul förskola i Boo	fristående	18	3,3	17	17	9
Kummelnäs förskola	kommunal	132	6,0	37	27	9
Daggkåpans förskola	fristående	66	6,6	40	50	10
Johannes Petris förskola	fristående	120	5,5	41	41	10
Sjöängens förskola	kommunal	113	5,8	45	45	10
Eknäs förskola	fristående	71	6,0	41	41	11
Henriksdals förskola	fristående	91	5,9	45	45	11
Långsjöns förskola	kommunal	92	5,7	29	29	11
Tallidens förskola	kommunal	57	6,3	33	44	11
Kulingens förskola	kommunal	84	5,3	32	32	13
Saltängens förskola	kommunal	76	6,8	40	40	13
Universums förskola	kommunal	48	6,2	13	36	13
Ältadalens förskola	kommunal	80	5,4	33	46	13
Boo-Mullarna - I Ur och Skur	fristående	32	4,6	29	29	14
Fiskarhöjdens förskola	kommunal	90	4,6	30	30	14
Källans förskola	kommunal	75	5,3	31	31	14
Sunnebo förskola	fristående	35	4,9	17	17	14
Lilla Tollare	fristående	74	5,0	29	29	15
Berguddens förskola	kommunal	47	3,9	17	17	17
Finnboda förskola	fristående	117	5,4	43	43	17
Rensättra förskola	fristående	72	6,3	17	17	17
Ringgårdens förskola	kommunal	27	4,5	50	50	17
Alabasterns Förskola	kommunal	59	5,4	36	36	18
Optimus förskola	kommunal	32	5,7	36	36	18
Pilens förskola	fristående	91	5,6	32	32	18
Idungården	fristående	58	5,4	48	59	19
Lyckolundens förskola	fristående	17	3,2	33	33	19
Lännersta förskola	fristående	70	5,2	45	45	19
Tuvans förskola	fristående	84	5,5	26	26	19
Hästhagens förskola	kommunal	26	5,3	40	40	20
Skogsgläntans förskola	kommunal	31	6,2	40	40	20
Inspira i Älta	fristående	100	5,3	19	19	21
Storstorkens Föräldrakooperativ	fristående	25	4,2	13	13	21
Montessorihusets förskola	fristående	82	5,1	32	32	22
Pingvinens förskola	fristående	38	4,7	32	32	22
Waldorflekskolan Stjärngull	fristående	25	5,6	22	22	22
Bäckalidens förskola	kommunal	81	6,3	38	38	23
Kristallens förskola	kommunal	145	5,5	29	33	23
Vilans förskola	kommunal	152	4,9	29	32	23
Kyrkvikens förskola	fristående	62	5,7	39	39	24
Nacka Strands förskola	fristående	67	5,7	38	38	24
I Ur och Skur - Upptäckarna	fristående	20	5,0	0	0	25
Solängens förskola	kommunal	55	5,4	38	38	26

Förskola	Regi	Antal barn	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)		
				med förskollärarytbildning	med pedagogisk högskoleutbildning	som saknar utbildning för barn
Smörblommans förskola	fristående	76	5,5	44	44	28
Lekis För Fröna	fristående	10	3,7	70	70	30
Järvens förskola	fristående	56	5,4	26	26	31
Lär i Nacka	fristående	75	6,1	35	35	31
Vittra i Saltsjö-Boo	fristående	31	5,3	34	34	31
Lilla Nacka	fristående	70	4,7	27	33	33
Almdungens förskola	fristående	74	5,4	37	37	34
Ängsbackens förskola	fristående	32	5,0	22	22	34
Storängens montessorifsk f-koop	fristående	16	3,8	40	40	36
Lilla Maestro	fristående	33	4,7	29	29	43
Backebo förskola	fristående	34	5,7	17	33	50
Da Vinci-förskolan	fristående	49	4,9	10	20	50
Lundsjöns förskola	fristående	52	5,8	11	11	56
Alexanderskolan	fristående	83	5,8	16	16	63
Totalt		5960	5,3	32	34	14
Kommunal		2265	5,2	32	35	10
Fristående		3695	5,4	32	34	17

